

Transversal

Xarxa d'activitats culturals

MEMÒRIA - RESUM 2011

Trets generals consorci, any 2011

> Replantejament del Consorci

En els darrers temps s'havia manifestat des de les ciutats de Transversal la necessitat de reformular el funcionament de la Xarxa Transversal, per adaptar les seves activitats i funcions a la nova situació i necessitats dels municipis que la formen. En aquest sentit, ja es van organitzar trobades per intentar definir quin havia de ser el nou rumb del Consorci, com la trobada del mes d'abril del 2010 de la que en va sorgir la Carta d'Objectius de Vic.

Tot plegat va fer evident que calia una reflexió profunda, de cara a una refundació de Transversal, per tal que aquesta entitat es converteixi en una eina més útil pel dia a dia dels ajuntaments. Per això es va tirar endavant la redacció del **Pla Estratègic de Transversal**, del que se n'ha derivat un canvi d'estatuts, un nou funcionament dels òrgans de govern, i uns nous objectius més concrets adreçat a cobrir els requeriments dels municipis membres.

UN ANY PLE DE CANVIS

Transversal ha passat durant aquest any per un profund procés de reformulació interna, però el 2011 ha suposat també modificacions a més nivells. Les eleccions municipals han suposat un canvi dels regidors de cultura en la majoria de ciutats de la Xarxa.

El període anterior als comicis, marcat per la campanya electoral, i també el posterior amb els relleus als consistoris han afectat directament el funcionament habitual de la Xarxa. El procés electoral va fer que els projectes que hi havia en curs dins de Transversal s'haguéssin de posposar temporalment, a l'espera de la conformitat i directrius dels nous regidors: la convocatòria del Rodalies 4 es va aplaçar des del maig fins a l'ocubre, i la col·laboració amb la xarxa francesa de teatres Réseau Sud es va ajornar sine die.

Els canvis, però, no s'han limitat només a l'àmbit polític. Pep Fargas va deixar l'oficina de gerència de la Xarxa que havia liderat des de la seva fundació. La baixa en la figura del gerent va povocar també un impàs en el dia a dia del consorci, que si bé durant aquest període va mantenir l'activitat habitual, no va encetar cap nou projecte a l'espera de la concreció de la nova figura al càrrec de gerència.

En el Consell Directiu del 20 de setembre, integrat ja pels nous regidors de Transversal es va regularitzar aquesta situació amb l'entrada de **Sergi Penedès com a nou gerent del Consorci**.

AFECTACIÓ DE LA COJUNTURA ECONÒMICA

La situació econòmica ha estat també definitoria en l'activitat de Transversal durant aquest any. Si les subvencions per activitat a la xarxa van passar dels 20 o 30 mil euros d'anys anteriors a menys de 5.000 el 2010; aquest 2011 no va arribar cap ajuda per als projectes que s'havien iniciat. Per fer-hi front, va caldre aplicar una dràstica reducció de la despesa en el dia a dia del Consorci.

Això va afectar tant a la despesa corrent com a les activitats que hi havia programades, que es van haver de reduir i adaptar a la nova situació. Un dels afectats va ser el projecte Rodalies 3, al qual es va haver de fer front sense l'ajuda que hi havia prevista. En aquest cas es va aconseguir tirar endavant gràcies a recursos pròpis i a la col·laboració d'algunes ciutats que van oferir els seus serveis municipals (la impremta de Granollers i l'equip audiovisual de Lleida) per al projecte comú, de manera que, tot i que reduïdes, totes les iniciatives que hi havia previstes en aquest projecte (catàleg conjunt i

vídeos de difusió de totes les exposicions) van poder-se tirar endavant, tot i que amb més esforç per part de tots els participants.

> Bases de Treball per al futur

Un cop reformulada la xarxa, els darrers mesos d'aquest 2011 han servit per establir les bases de treball per a la propera etapa de Transversal que s'iniciarà el proper 2012.

La tasca principal per assegurar un bon treball en Xarxa és la consolidació d'una relació a llarg plaç amb el **Departament de Cultura** de la Generalitat de Catalunya, que es concretarà en un **conveni de col·laboració** per les activitats de Transversal. Aquest suport garantirà que el consorci pugui oferir a les ciutats una ajuda més concreta a les necessitats que van plantejar-se en el procés de reflexió vinculat a la redacció del Pla Estratègic.

Vinculat també molt directament a aquest Pla ha estat el treball en la definició del **Pla d'Acció** que ha de regir l'activitat per als propers anys.

Basat en les reunions de tècnics com la que es va celebrar durant l'estiu a Granollers, on tècnics de totes les ciutats de Transversal van ajudar a posar sobre el paper projectes que concreten les línies de Treball que marca el Pla Estratègic; es va elaborar des de la gerència un document de proposta d'activitats. Aquest document es va traslladar novament a les ciutats per tal de poder recollir el seu retorn i poder establir prioritats a l'hora de tirar endavant projectes.

A banda d'això, s'han realitzat també durant el darrer trimestre de l'any visites personals als regidors de totes les ciutats per part de la nova gerència. L'objectiu d'aquests contactes ha estat del de recollir d'una forma més directa i personal els interessos i inquietuds dels municipis per tal de plasmar-los en les iniciatives que es portin a terme en els propers temps.

Un dels eixos de treball en l'àmbit de les **arts escèniques** serà el de contractar conjuntament les propostes per així obtenir millors condicions de preus, i poder també programar amb més temps. Per dur aquest projecte a terme, és essencial conèixer anticipadament les propostes tant dels centres públics de producció escènica, com de les productores privades. Per establir aquest contacte previ, des de la gerència es van realitzar visites i contactes amb el sector: Mercat de les Flors, Focus, CAER, CAET, Temporada Alta, Teatre Lliure, TNC, El Cellar d'Espectacles, Festival Grec de Barcelona, Cesc Gelabert, Companyia Guillem Albà, Premi de Teatre Unnim, Teatre de l'Archipel de Perpinyà, Indi Gest i Produccions Trappa.

Precisament el contacte amb aquest darrer ha servit per tornar a establir relació amb aquesta ciutat, per intentar que es torni a incorporar a les activitats de la xarxa, de les quals havia estat bastant desconnectada durant els darrers temps.

Aquest darrer període de l'any també ha servit per establir contactes amb ciutats que, d'una manera o altra s'han interessat per la Xarxa Transversal en general o per alguna de les seves activitats en particular. Aquestes ciutats són Terrassa, Tarragona i Barcelona. Ja s'han fet reunions amb alguns representants polítics d'aquestes ciutats per començar a establir les vies de col·laboració.

ACTIVITATS I PROJECTES 2011

PROJECTES TAULES DE TÈCNICS

> Rodalies 3

El mes d'abril de 2011 es va inaugurar simultàniament l'exposició Rodalies 3 a 8 ciutats de la Xarxa Transversal. Més de 80 projectes artístics van concórrer a la convocatòria. Els criteris de selecció dels 8 guanyadors van ser la seva adequació a la ciutat que els havia d'acollir (adaptant-se al tipus de programació i necessitats de cada centre artístic) i també la cerca de nous talents.

La durada de les exposicions es va adaptar també al calendari de cada centre. Tot i els criteris comuns, els projectes de Transversal sempre procuren adequar-se a les necessitats i requeriments de cada ciutat, per tal que la participació sigui el més fàcil, útil i còmode possible per als municipis membres.

La redacció de les Bases, gestió de la convocatòria, difusió conjunta i coordinació general del projecte va anar a càrrec de la oficina de gerència de Transversal. Les ciutats van ser les encarregades d'escollir els projectes guanyadors (els tècnics d'Arts Visuals de les ciutats participants són els membres del jurat) i la seva aportació és la producció de l'obra acollida. Els elements de difusió conjunta i de cada ciutat van anar a càrrec del Consorci, tot i que en aquesta ocasió, les dificultats econòmiques van obligar a fer alguns ajustos.

RECURSOS COMPARTITS DAVANT LA DAVALLADA ECONÒMICA

La subvenció demanada per aquest projecte, per fer front a tots els elements de difusió conjunta (catàlegs, targetons per totes les ciutats, cartelleria, etc) i que havia estat concedida en les anteriors edicions del mateix no va arribar per al Rodalies 3. Davant aquesta davallada d'ingressos, va caler cercar altres fòrmules per suplir l'aportació: basades sobretot en la reducció de despeses i l'aportament de recursos. Sens dubte, aquest darrer punt és el més destacable d'aquesta edició del Rodalies ja que és un fet diferencial del treball col·laboratiu en xarxa, i una de les seves raons de ser: l'optimització de recursos i la solidaritat entre ciutats.

En primer lloc, es va optar per una reducció de despeses: edició de flyers de difusió digitals (per enviar per correu electrònic) en comptes de la versió en paper, moderació del cost del catàleg (no incloent-hi el suplement en DVD com en el cas del Rodalies 2, etc).

Així, a banda de la producció de cadascuna de les exposicions, assumida per cada centre; i de les despeses comunes assumides per la Xarxa (disseny del catàleg i flyers), cal destacar les importants aportacions que han fet dues ciutats amb un resultat que ha revertit en el conjunt del projecte.

Impressió del catàleg: Ajuntament de Granollers

L'Ajuntament de Granollers disposa d'impremta pròpia a disposició de les publicacions del municipi. Sense la concessió de la subvenció per al projecte, no era possible tirar endavant el catàleg només amb els recursos de transversal, i les ciutats no podien aportar el cost total de les còpies que assumissin. Va ser llavors quan l'Ajuntament de Granollers va oferir la seva impremta. Això va descarregar dels costos comuns el paper i la impressió del catàleg i va fer possible que aquest es tirés endavant.

Els altres costos derivats del catàleg: disseny, l'enquadernació, les planxes i el plastificat de la portada, van ser sufragats en un 80% pels recursos pròpis de la xarxa i el 20% restant es va repartir proporcionalment entre les altres ciutats participants al

projecte, segons el número de catàlegs dels que volguéssin disposar, que els van poder obtenir a un preu molt inferior al seu cost real.

Vídeos de les exposicions: Ajuntament de Lleida

La col·laboració de l'Ajuntament de Lleida és especialment destacable en tant que no era una de les ciutats participants al projecte, però tot i això va aportar-hi recursos pròpis que van permetre desenvolupar una important vessant de la difusió del mateix: els vídeos sobre les exposicions.

Així, l'equip d'audiovisuals de Lleida va enregistrar i editar, sense cap cost pels participants al Rodalies 3, dos vídeos de cadascuna de les mostres: un del procés d'elaboració i un altre amb una visita guiada de les exposicions a càrrec del mateix artista. La Xarxa va assumir les tasques de producció i totes les despeses de dietes i desplaçaments del personal audiovisual de Lleida.

Els vídeos resultants van ser penjats a la web de la Xarxa i al Youtube, de manera que tant els artistes com els espais expositius els poguéssin utilitzar i fer-ne la major difusió: incrustant-los a les seves webs o enviant-ne l'enllaç.

RECORREGUT FUTUR DEL PROJECTE

Totes les obres participants del Rodalies 3 es troben ara a disposició de les ciutats de Transversal a preus aventatjats (informació publicada a la web El Rebost de la Taula d'Arts Visuals) per aprofitar la inversió feta i facilitar la programació a les sales d'art contemporani.

Les entrevistes als artistes participants es poden consultar a la web de Transversal a l'apartat Rodalies 3.

> Convocatòria Rodalies 4

Tot i les dificultats econòmiques generals, la Taula d'Arts Visuals va valorar el projecte Rodalies com una eina interessant per les ciutats. És una via de coneixement i recepció de propostes d'artistes locals o d'altres ciutats, que amb el dia a dia dels centres és difícil de contactar.

Es va valorar també la convenciència de mantenir la periodicitat de la convocatòria per tal d'esdevnir un referent i poder fer una crida cada vegada a un nombre major d'artistes, i cridar l'atenció també dels consolidats. El cost a cada ciutats és similar al d'una exposició pròpia, però la convocatòria conjunta ajuda a tenir més projecció.

El termini de recepció de propostes es va tancar el 31 de desembre de 2011, van concórrer-hi una cinquantena llarga de projectes artístics de diferents disciplines; d'artistes d'arreu del territori català i de fora el principat (Estat Espanyol i Europa).

RECORREGUT DEL PROJECTE, 2012: La reunió del jurat es celebrarà durant mes de gener, la publicació del veredicta a principis de febrer i les exposicions simultànies a les ciutats participants a partir de mitjans de juny.

> Altres

El C3i2 és un altre projecte els resultats del qual es podran amortitzar durant el proper. Durant el 2011 va tenir lloc la finalització i la presentació pública d'aquest projecte de recerca tecnològica, que es va tirar endavant conjuntament amb empreses com Techno Trends o Microsoft, i la Universitat Pompeu Fabra.

El resultat d'aquesta col·laboració són dos ordinadors amb pantalla tàctil i sistema de videoconferència que a partir de 2012 estaran a disposició de la Xarxa per realitzar activitats culturals en les que una tecnologia d'aquest tipus hi sigui requerida.

COL·LABORACIONS I PARTICIPACIÓ

PANTALLA GLOBAL, CCCB

Del 25 de gener al 28 de maig de 2012, el CCCB presenta l'exposició **Pantalla Global**, mostra basada en el llibre homònim de Gilles Lipovetsky i Jean Serroy, comissaris de l'exposició juntament amb Andrés Hispano, que explora el poder de les pantalles a la societat actual.

A partir de la iniciativa d'uns estudiants del màster de disseny d'espais expositius del CCCB: Espais A3, va sorgir la proposta de col·laboració de Transversal en aquesta exposició. La idea era crear exposicions paral·leles a les ciutats de Transversal que completessin i aportessin una altra visió a la mostra.

Vilanova i la Geltrú tindrà la seva versió de Pantalla Global del 27 d'abril fins al 27 de maig.

Des de les plataformes comunicatives del CCCB (sobretot des del blog dedicat a l'exposició) es farà difusió del contingut d'aquestes exposicions i les activitats paral·leles que es generin.

Per altra banda, la resta de ciutats de la Xarxa procuraran dinamitzar els seus col·lectius locals relacionats amb la imatge per tal que facin les seves aportacions a la Pantalla Oberta del CCCB. Aquest treball serà dinamitzat per Espais A3.

Aquest projecte s'emmarca en la línia de col·laboració de la Xarxa Transversal amb els grans centres de creació del país.

FESTIVAL ZOOMVI

Transversal va col·laborar també en la organització del «Zoomvi. Festival de realitzadors de videoclips de Catalunya» que va tenir lloc els dies 1 i 2 d'abril de 2011, coproduït entre el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, el [Centre d'Art Cal Massó de Reus](#) i l'[Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot](#). Les activitats d'aquest festival van tenir lloc simultàniament als tres espais, connectats a través de l'Anella Cultural.

El públic objectiu van ser els creadors i amants del videoclip i el seu objectiu el de mostrar, a través de la seva programació, la llibertat creativa que ofereix aquest format. El festival tenia la intenció d'apropar el públic al videoclip i presentar-lo com una peça arriscada i experimental que sovint esdevé un referent en altres sectors audiovisuals. En un moment en què Internet i les TIC han generat l'aparició de nous formats audiovisuals que treballen a cavall entre la música i el vídeo, Zoomvi ens convida a revisar aquest gènere en eferlescència.

El Zoomvi va proposar diferents formes d'apropament a aquest gènere audiovisual: la projecció dels videoclips finalistes presentats a concurs i lliurament de premis; una jornada de trobada de realitzadors de videoclips, per posar en comú experiències i fer un intercanvi de bones pràctiques; presentació de documentals i projectes innovadors al voltant d'aquest gènere; una batalla de videoclips; a banda de concerts en directe en cadascuna de les seus.

EUROREGIÓ PIRINEUS MEDITERRÀNIA

Transversal participa a les 6 Jornades Culturals Euroregionals

El 3 i 4 de novembre va tenir lloc a Toulouse la 6a edició de les Jornades Culturals Euroregionals. Aquestes trobades s'organitzen anualment i la organització va a càrrec en cada ocasió d'una regió diferent de la Pirineus Mediterrània.

Si en les anteriors Transversal va ser l'entitat encarregada de l'organització representant Catalunya (5es Jornades Culturals Euroregionals, "Nous Turismes Culturals" celebrades a Olot el juny de 2010 i les 2es Jornades "Les ciutats mitjanes i la cultura de proximitat" celebrades a Lleida l'octubre de 2007), aquest any ha estat el torn de la regió Midi-Pyrénées i l'ADMP n'ha desenvolupat les tasques organitzatives.

El tema escollit per aquesta 6a edició va ser "S'interessen encara els joves per la cultura?", i es va desenvolupar a través de conferències, xerrades i debats al llarg dels dos dies de la trobada.

La Xarxa Transversal, a banda d'assistir-hi, va participar activament en una de les sessions. El divendres a la tarda, en **Sergi Penedès** (en substitució de Pep Fargas que constava al programa) va ser l'encarregat de moderar "**Els joves, actors de la seva cultura i del seu futur**" a la qual van intervenir-hi Daniel Tormo (director d'Escena Erasmus, companyia de Teatre. Universitat de València) i Clément Delage, creador de l'associació TARIM (trilogia teatral realitzada amb joves a Palestina, Líban, Alemanya i Itàlia).

La participació de Transversal, a banda de les sessions, es va materialitzar també en tasques organitzatives prèvies a la celebració de l'esdeveniment, sobretot en tasques de traducció al català. Sense la participació del personal de gerència de la Xarxa, els materials de difusió d'aquest esdeveniment s'haguéssin ofert als assistents només en francès i castellà (donat que el pressupost de traducció era limitat). Així doncs, la participació de Transversal va garantir que els assistents catalans a les jornades poguéssin obtenir els diferents materials també en la seva llengua.